

21 Cdo 6073/2017

ROZSUDEK

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Doležálky a soudců JUDr. Pavla Malého a JUDr. Lubomíra Ptáčka, Ph.D., v právní věci žalobce P. K., narozeného XY, bytem XY, zastoupeného JUDr. Janem Šáfrou, LL.M., advokátem se sídlem v Praze 1, Revoluční č. 1082/8, proti žalovaným 1) A.T. AUTOSERVIS s. r. o. se sídlem v Praze 1 – Novém Městě, Hybernská č. 1007/20, IČO 28538706, a 2) R. K., narozenému XY, bytem XY, oběma zastoupeným JUDr. Klárou Kořínkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem v Praze 2, Fügnerovo náměstí č. 1808/3, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 3 pod sp. zn. 20 C 131/2015, o 23 184 Kč s příslušenstvím, o dovolání žalovaných proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. března 2017 č. j. 62 Co 463/2016-128, takto:

I. Dovolání žalovaných v části směřující proti výroku o náhradě nákladů řízení se odmítá.

II. Rozsudek městského soudu a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 3. srpna 2016 č. j. 20 C 131/2015-97 se zrušují a věc se vrací Obvodnímu soudu pro Prahu 3 k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 3 dne 11. 11. 2015 se žalobce domáhal, aby žalovaným byla uložena povinnost zaplatit mu 23 184 Kč s 8,05% úrokem z prodlení ode dne 26. 9. 2015 do zaplacení s tím, že plněním jednoho ze žalovaných zanikne v rozsahu tohoto plnění povinnost druhého žalovaného. Žalobu zdůvodnil tím, že na základě pracovní smlouvy ze dne 28. 6. 2013 u žalovaného 1) od 1. 7. 2013 pracoval jako vedoucí autoservisu; mzda mu byla mzdovým výměrem určena ve výši 25 000 Kč měsíčně. Tento pracovní poměr skončil dne 12. 2. 2015 na základě dohody o rozvázání pracovní poměru uzavřené mezi žalobcem a žalovaným 1) téhož dne. Současně s dohodou o rozvázání pracovní poměru žalobce a žalovaným 1) dne 12. 2. 2015 uzavřeli dohodu o vyrovnání finančních závazků, ve které se žalovaný 1) zavázal k úhradě částky 48 000 Kč, zahrnující „dlužnou mzdu žalobce za měsíce leden a únor 2015, nárok žalobce na náhradu mzdy za jím nevyčerpanou dovolenou u žalovaného 1) a dále sjednané odstupné“. Žalobce a žalovaný 1) dne 12. 2. 2015 uzavřeli též dohodu o splátkách, v níž se žalovaný 1) zavázal uhradit žalobci částku 48 000 Kč tak, že mu zaplatí dne 12. 2. 2015 částku 5 000 Kč, dne 10. 3. 2015, dne 10. 4. 2015, dne 10. 5. 2015 a dne 10. 6. 2015 vždy částku 10 000 Kč a dne 10. 7. 2015 částku 3 000 Kč. Ke dni podání žaloby z dohodnutých splátek žalovaný 1) žalobci zaplatil dne 12. 2. 2015 částku 5 000 Kč, dne 25. 3. 2015 částku 9 816 Kč a dne 28. 5. 2015 částku 10 000 Kč. Žalovaný 1) je proto v prodlení se zaplacením částky 23 184 Kč. Žalovaný 2) v uvedené dohodě o vyrovnání finančních závazků „převzal za dluh žalovaného 1) ručení“ tím, že „pisemně prohlásil žalobci, že jej uspokojí, jestliže žalovaný 1) svůj dluh žalobci nesplní“.

Žalovaní se žalobě bránili tím, že na dohodu o vyrovnání finančního závazku je třeba pohlížet jako na uznání dluhu podle [§ 2053 občanského zákoníku](#). Nesouhlasí s tím, že by žalovaný 1) ke dni 12. 2. 2015 dlužil žalobci částku 48 000 Kč, neboť z předloženého mzdového výměru a výplatních pásek vyplývá, že žalobci vznikl za měsíc leden 2015 nárok na výplatu čisté mzdy v částce 19 295 Kč (to odpovídá hrubé mzdě ve výši 25 000 Kč), za měsíc únor (s ohledem na to, že pracovní poměr skončil ke dni 12. 2. 2015) nárok na čistou mzdu v částce 9 816 Kč, tedy celkem žalobci vznikl nárok na výplatu mzdy za dané období ve výši 29 111 Kč. Po zaplacení splátek ve výši 24 816 Kč zbyvá tedy k úhradě 4 295 Kč. K tvrzení žalobce, že částka ve výši 48 000 Kč zahrnuje vedle dlužné mzdy také náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou a „sjednané odstupné“, žalovaní namítali, že žalobce blíže nespecifikuje, jaké finanční částky připadají na jednotlivé nároky, a že o těchto nárocích se nehovoří ani v uznání dluhu ze dne 12. 2. 2015, ani v předžalobní výzvě.

Obvodní soud pro Prahu 3 – poté, co usnesením ze dne 15. 3. 2016 č. j. 20 C 131/2015-56 řízení na základě částečného zpětvzetí žaloby zastavil „ohledně částky 4 295 Kč“ – rozsudkem ze dne 3. 8. 2016 č. j. 20 C 131/2015-97 žalobu na zaplacení částky 18 889 Kč s příslušenstvím zamítl a uložil žalobci povinnost zaplatit žalovaným na náhradě nákladů řízení 17 257 Kč k rukám advokátky žalovaných. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že pracovní poměr žalobce a žalovaného 1) založený pracovní smlouvou ze dne 28. 6. 2013 skončil dne 12. 2. 2015 na základě dohody o rozvázání pracovní poměru z téhož dne, že téhož dne žalobce a žalovaný 1) uzavřeli dohodu o vyrovnání finančních závazků (mzdy za odpracovaný měsíc leden 2015 a částečně odpracovaný měsíc únor 2015) ve výši 48 000 Kč (v dohodě nebylo uvedeno, zda tato částka „obsahuje i jiné nároky žalobce, zejména odstupné a náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou“), že na základě splátkového kalendáře ze dne 12. 2. 2015 žalovaný 1) uhradil žalobci tři splátky v celkové výši 24 816 Kč a v průběhu řízení dne 22. 2. 2016 částku 4 295 Kč a že žalobci za leden 2015 náležela hrubá mzda ve výši 25 000 Kč (čemuž odpovídá 19 295 Kč čistého) a za únor 2015 hrubá mzda ve výši 11 250 Kč (čemuž odpovídá 9 816 Kč čistého). Dospěl k závěru, že dohoda o vyrovnání finančních závazků ze dne 12. 2. 2015 není uznáním dluhu ve smyslu ustanovení [§ 2053 občanského zákoníku](#), není-li v jejím textu uvedeno, že „žalovaný 1) uznává svůj dluh vůči žalobci co do důvodu a výše ...“. Z listiny podle soudu prvního stupně vyplývá pouze to, že se žalobce s žalovaným 1) dohodli, že žalovaný 1) dluží žalobci na nevyplacených mzdách za měsíce leden a únor 2015 částku 48 000 Kč, a z listiny již dále nevyplývá, zda se jednalo o hrubou či čistou mzdu, a o dalších nárocích žalobce v listině „není zmínka“. Vzhledem k tomu, že žalobce v řízení neprokázal, že by měl nárok na odstupné (netvrdil ani, na základě jakých právních skutečností mu nárok na toto odstupné náleží, a z dohody o vyrovnání finančních závazků tato skutečnost nevyplývá), a dále ani „netvrdil a neprokazoval, za kolik dní mu nárok na zaplacení nevyčerpané dovolené náleží a v jaké výši“, byl dle soudu prvního stupně žalobcův nárok opodstatněný pouze v částce 4 295 Kč. Tu však žalovaný 1) po podání žaloby uhradil a soud prvního stupně ohledně této částky řízení zastavil k částečnému zpětvzetí žaloby. Ve vztahu k

žalovanému 2) soud žalobu shledal rovněž nedůvodnou, neboť žalovaný 2) „není aktivně legitimován“, protože podle ustanovení [§ 346d odst. 5](#) a [§ 346e zákoníku práce](#) dluh, který má zaměstnavatel vůči zaměstnanci, nesmí převzít jiná osoba a „pokud se smluvní strany odchýlí od takové úpravy, nepřihlíží se k tomu“.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 3. 2017 č. j. 62 Co 463/2016-128 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že uložil žalovaným povinnost zaplatit žalobci 18 889 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % od 26. 9. 2015 do zaplacení a s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z částky 4 295 Kč od 26. 9. 2015 do 22. 2. 2016 s tím, že plněním jednoho ze žalovaných zanikne v rozsahu jím poskytnutého plnění povinnosti druhého žalovaného, a rozhodl, že žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci (k rukám jeho advokáta) společně a nerozdílně na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 26 895 Kč. Odvolací soud po zopakování některých důkazů dospěl k závěru, že dohoda o vyrovnání finančních závazků ze dne 12. 2. 2015 je uznáním dluhu podle ustanovení [§ 2053 občanského zákoníku](#); soud prvního stupně vytknul, že nepřihlédl k vůli účastníků při uzavření této dohody a nerefletoval postoj žalovaného 1) po jejím uzavření, a to zejména v souvislosti s tím, že v následujícím období po uzavření dohody v rozmezí 3 měsíců zaplatil žalobci celkem „24 186 Kč“ a v následné komunikaci mezi účastníky ani nezpochybnil svůj závazek vůči žalobci. Z obsahu dohody a splátkového kalendáře ze dne 12. 2. 2015 je podle odvolacího soudu zřejmé, že uznání dluhu učinil žalovaný 1) vůči žalobci, že se jednalo o dluh ve výši 48 000 Kč z titulu vyrovnání finančních závazků z pracovního poměru, přičemž v tomto směru je zcela nerozhodné, že v textu dohody je dále specifikováno, že tuto částku žalovaný 1) dluží žalobci na nevyplacených mzdách za měsíc leden a únor 2015, když v tomto směru bylo dle odvolacího soudu nezbytné přihlídnout zejména k tomu, že dohoda účastníků byla uzavírána v souvislosti s ukončením pracovního poměru žalobce u žalovaného 1); uzavřel proto, že „listinu označenou jako dohodu o vyrovnání finančních závazků ve spojení se splátkovým kalendářem uzavřeným téhož dne, v níž 1. žalovaný uznal svůj závazek vůči žalobci co do důvodu a výše, lze zcela oprávněně posoudit jako uznání dluhu ve smyslu ust. [§ 2053 o. z.](#) za použití [§ 4 zák. práce](#)“. Odvolací soud též dospěl k závěru, že ze všech okolností případu je zřejmé, že částečné plnění žalovaného 1) vůči žalobci, která následovala po uzavření dohody a splátkového kalendáře, lze posoudit jako uznání zbytku dluhu; také touto částečnou úhradou závazku žalovaného 1) byla „nastolena“ vyvratitelná právní domněnka existence dluhu v době uznání. Odvolací soud rovněž nesohlasil se závěrem soudu prvního stupně o nedostatku pasivní věcné legitimace žalovaného 2), neboť žalovaný 2) se svým prohlášením, že uspokojí žalobce, pokud žalovaný 1) svůj dluh nesplní, stal ručitelem žalovaného 1) ve smyslu [§ 2018 občanského zákoníku](#), a proto „nemohla obstát argumentace soudu I. stupně ustanoveními [§ 346d odst. 5](#) a [§ 346e zák. práce](#)“.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podali žalovaní dovolání, jímž rozsudek napadli v celém rozsahu. Dovolatelé nesohlasí se závěrem odvolacího soudu, že žalovaný 1) dohodou o finančním vyrovnání platně uznal svůj dluh vůči žalobci ve výši 48 000 Kč. Namítají, že „žalobce neprokázal, jaký nárok představovala žalovaná částka“ a že žalobce [správně žalovaný 1)] „jako dlužník vyvrátil, že dluh v době uznání trval“. Podle dohody o finančním vyrovnání „dluží zaměstnavatel společnost AT AUTOSERVIS s. r. o. na nevyplacených mzdách za měsíce leden a únor 2015 panu P. K. celkem 48 000 Kč“, avšak v řízení bylo prokázáno, že čistá mzda žalobce za období leden a únor 2015 činila 29 111 Kč, a tuto částku žalovaný 1) žalobci zaplatil. V řízení nebylo prokázáno, že částka 48 000 Kč byla tvořena též odstupným, a žalobce později „upustil“ od tvrzení, že „představuje nevyčerpanou dovolenou“. Ani v „emailové komunikaci“ není zmínka o nároku na odstupné či náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou. Dovolatelé proto odvolacímu soudu vytkají, že nesprávně posoudil otázku důkazního břemene, neboť „nerespektoval přesun důkazního břemene z dlužníka na věřitele v případě uznání dluhu“. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. [32 Odo 1173/2004](#) poukázali na to, že „pouhé uznání závazku nemůže nahradit chybějící skutková tvrzení ve smyslu [§ 79 odst. 1 OSŘ](#)“; „o skutkovém vymezení věci by se mohlo uvažovat, pokud v uznání závazku, na něž by bylo v žalobě odkázáno, byl závazek uznán co do konkrétních v něm uvedených důvodů“. Dovolatelé navrhli, aby Nejvyšší soud změnil rozsudek odvolacího soudu tak, že „žalobu v plném rozsahu zamítne“.

Nejvyšší soud jako soud dovolací ([§ 10a občanského soudního řádu](#)) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnými osobami (účastníky řízení) ve lhůtě uvedené v [§ 240 odst. 1 občanského soudního řádu](#) a že věc je třeba i v současné době – vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno přede dnem 30. 9. 2017 – posoudit (srov. čl. II bod 2 zákona č. [296/2017 Sb.](#), kterým se mění zákon č. [99/1963 Sb.](#), občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013 Sb.](#), o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) podle zákona č. [99/1963 Sb.](#), občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 29. 9. 2017 (dále jen „[o. s. ř.](#)“), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští ([§ 236 odst. 1 o. s. ř.](#)).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak ([§ 237 o. s. ř.](#)).

V části, ve které směřuje proti výroku rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, není dovolání žalovaných přípustné podle ustanovení [§ 238 odst. 1 písm. c\) o. s. ř.](#), neboť částka náhrady nákladů řízení před soudy obou stupňů, k jejímž zaplacení byli dovolatelé zavázáni, nepřevyšuje 50 000 Kč (k povaze akcesorického výroku o náhradě nákladů řízení v pracovněprávních věcech srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2013 sp. zn. [29 Cdo 1172/2013](#), uveřejněné pod č. 80 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2013). Nejvyšší soud České republiky proto dovolání žalovaných směřující proti výroku rozsudku odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení podle ustanovení [§ 243c odst. 1 věty první o. s. ř.](#) odmítá.

Z hlediska skutkového stavu bylo v posuzované věci – mimo jiné – zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů přezkumu dovolacího soudu – jak vyplývá z ustanovení [§ 241a odst. 1](#) a [§ 242 odst. 3 věty první o. s. ř.](#) – nepodléhá), že žalobce na základě pracovní smlouvy ze dne 28. 6. 2013 u žalovaného 1) od 1. 7. 2013 pracoval jako vedoucí autoservisu, že mzda byla žalobci mzdovým výměrem určena ve výši 25 000 Kč měsíčně a že tento pracovní poměr skončil dne 12. 2. 2015 na základě dohody o rozvázání pracovního poměru uzavřené mezi žalobcem a žalovaným 1) téhož dne. Současně s dohodou o rozvázání pracovního poměru žalobce a žalovaný 1) [za něhož jednal zdatel R. K.] dne 12. 2. 2015 uzavřeli dohodu o vyrovnání finančních závazků, podle které žalovaný 1) dluží žalobci „na nevyplacených mzdách za měsíc leden a únor 2015“ částku 48 000 Kč; mezi účastníky není sporné, že dohoda obsahuje prohlášení žalovaného 1) o uznání dluhu. Na dohodu

navazoval splátkový kalendář ze stejného dne, ve kterém se žalobce a žalovaný 1) dohodli, že žalovaný 1) zaplatí žalobci na „uznaný dluh“ dne 12. 2. 2015 částku 5 000 Kč, dne 10. 3. 2015, dne 10. 4. 2015, dne 10. 5. 2015 a dne 10. 6. 2015 vždy částku 10 000 Kč a dne 10. 7. 2015 částku 3 000 Kč. Žalovaný 1) následně žalobci zaplatil dne 12. 2. 2015 částku 5 000 Kč, dne 25. 3. 2015 částku 9 816 Kč, dne 28. 5. 2015 částku 10 000 Kč a v průběhu řízení další částku 4 295 Kč, tedy celkem 29 111 Kč. Zaplacená částka odpovídá výši čisté mzdy žalobce za měsíce leden a únor 2015 (leden 19 295 Kč a únor 9 816 Kč). Žalovaný 2) v uvedené dohodě o vyrovnání finančních závazků prohlásil, že uspokojí pohledávku žalobce, jestliže tak neučiní žalovaný 1).

Za tohoto skutkového stavu věci závisí napadený rozsudek odvolacího soudu (mimo jiné) na posouzení, zda došlo k utvrzení závazku uznáním dluhu žalovaným 1), a na vyřešení s tím souvisejících otázek hmotného práva, jaké jsou od 1. 1. 2014 předpoklady uznání dluhu v pracovněprávních vztazích a jakými pravidly se od uvedeného dne řídí výklad pracovněprávních jednání. Vzhledem k tomu, že první právní otázka v rozhodování odvolacího soudu nebyla dosud řešena a že při řešení druhé právní otázky se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, dospěl Nejvyšší soud České republiky k závěru, že dovolání žalovaných je podle ustanovení [§ 237 o. s. ř.](#) přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení [§ 242 o. s. ř.](#), které provedl bez jednání ([§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.](#)), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání žalovaných je opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat – vzhledem k tomu, že k uznání svého dluhu žalovaný 1) přistoupil v dohodě o vyrovnání finančních závazků ze dne 12. 2. 2015 – podle zákona č. [262/2006 Sb.](#), zákoníku práce, ve znění zákonů č. [585/2006 Sb.](#), č. [181/2007 Sb.](#), č. [261/2007 Sb.](#), č. [296/2007 Sb.](#) a č. [362/2007 Sb.](#), nálezu Ústavního soudu č. [116/2008 Sb.](#) a zákonů č. [121/2008 Sb.](#), č. [126/2008 Sb.](#), č. [294/2008 Sb.](#), č. [305/2008 Sb.](#), č. [306/2008 Sb.](#), č. [382/2008 Sb.](#), č. [286/2009 Sb.](#), č. [320/2009 Sb.](#), č. [326/2009 Sb.](#), č. [347/2010 Sb.](#), č. [427/2010 Sb.](#), č. [73/2011 Sb.](#), č. [180/2011 Sb.](#), č. [185/2011 Sb.](#), č. [341/2011 Sb.](#), č. [364/2011 Sb.](#), č. [365/2011 Sb.](#), č. [367/2011 Sb.](#), č. [375/2011 Sb.](#), č. [466/2011 Sb.](#), č. [167/2012 Sb.](#), č. [385/2012 Sb.](#), č. [396/2012 Sb.](#), č. [399/2012 Sb.](#), č. [155/2013 Sb.](#), č. [303/2013 Sb.](#), č. [101/2014 Sb.](#), č. [182/2014 Sb.](#) a č. [250/2014 Sb.](#), tedy podle [zákoníku práce](#) ve znění účinném do 30. 9. 2015 (dále jen „[zákoník práce](#)“ nebo „[zák. práce](#)“), a subsidiárně též (srov. [§ 4 zák. práce](#)) podle zákona č. [89/2012 Sb.](#), občanský zákoník, ve znění účinném do 29. 12. 2016 (dále též „[občanský zákoník](#)“ nebo „[o. z.](#)“).

Vzhledem k tomu, že [zákoník práce](#) neobsahuje samostatnou úpravu uznání dluhu, řídí se uznání dluhu v pracovněprávních vztazích příslušnými ustanoveními občanského zákoníku ([§ 2053 a 2054 o. z.](#)).

Podle ustanovení [§ 2053 o. z.](#) platí, že uzná-li někdo svůj dluh co do důvodu i výše prohlášením učiněným v písemné formě, má se za to, že dluh v rozsahu uznání v době uznání trvá.

Podle ustanovení [§ 2054 o. z.](#) placení úroků se považuje za uznání dluhu ohledně částky, z níž se úroky platí (odstavec 1). Plní-li dlužník dluh zčásti, má částečné plnění účinky uznání zbytku dluhu, lze-li z okolností usoudit, že tímto plněním dlužník uznal i zbytek dluhu (odstavec 2). Ustanovení odstavců 1 a 2 neplatí, je-li pohledávka věřitele již promlčena (odstavec 3).

Uznání dluhu je samostatným zajišťovacím institutem; zajišťovací funkci plní tím, že zakládá právní domněnku existence dluhu v době uznání. Prohlášení o uznání dluhu podle ustanovení [§ 2053 o. z.](#) představuje jednostranné právní jednání dlužníka adresované věřiteli; to však nebrání tomu, aby prohlášení o uznání dluhu bylo učiněno ve smlouvě uzavřené mezi dlužníkem a věřitelem. Kromě obecných náležitostí předepsaných pro právní jednání ([§ 545 a násl. o. z.](#)) je k jeho platnosti třeba písemná forma a uvedení důvodu dluhu a jeho výše (tedy uznání dluhu „co do důvodu a výše“). Způsob vymezení důvodu dluhu a jeho výše zákon nestanoví. Nemusí být tedy výslovně uvedeny přímo v písemném prohlášení, stačí, že písemný projev obsahuje takové údaje, ze kterých za případné pomoci výkladu projevu vůle vyjádřeného v posuzovaném právním jednání (podle pravidel vyplývajících z ustanovení [§ 555 a § 556 o. z.](#) a [§ 18 zák. práce](#)) důvod dluhu a jeho výše nepochybně vyplývají (k uvedenému srov. ve vztahu k obdobné právní úpravě obsažené v ustanovení [§ 558 občanského zákoníku](#) č. [40/1964 Sb.](#) například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2006 sp. zn. [33 Odo 133/2005](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011 sp. zn. [33 Cdo 2536/2009](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 5. 2010 sp. zn. [33 Cdo 4492/2008](#) nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2012, sp. zn. [33 Cdo 2019/2010](#)).

Protože uznání dluhu je právním jednáním, pro které je pod sankcí neplatnosti stanovena písemná forma ([§ 582 odst. 1 věta první o. z.](#)), musí být určitost projevu vůle uzнат dluh co do důvodu a výše dána obsahem listiny, na níž je zaznamenán; nestačí, že dlužník, který jednostranné právní jednání učinil, případně věřitel, kterému bylo toto právní jednání adresováno, byl jasný jak důvod uznávaného dluhu, tak jeho výše, není-li to poznatelné z textu listiny. Určitost písemného projevu vůle je objektivní kategorií a takový projev vůle by neměl vzbuzovat důvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u třetích osob (srov. – vedle již uvedených rozhodnutí – právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 2002 sp. zn. [33 Odo 507/2001](#), rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2003 sp. zn. [33 Odo 779/2002](#) nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2012 sp. zn. [29 Cdo 4975/2010](#)).

Rozhodovací praxe odvolacího soudu za předchozí obdobné právní úpravy obsažené v ustanovení [§ 558 občanského zákoníku](#) č. [40/1964 Sb.](#) dospěla rovněž k závěru, že uznává-li dlužník více dluhů, musí nepochybně určit, které jednotlivé dluhy (co do důvodu i výše) uznává. Pouze v takovém případě je splněna podmínka určitosti právního jednání (srov. právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2004 sp. zn. [32 Odo 376/2003](#)).

Písemné prohlášení podle ustanovení [§ 2053 o. z.](#) jako výslovné uznání dluhu je třeba odlišit od konkludentního uznání dluhu podle ustanovení [§ 2054 o. z.](#) Při konkludentním uznání dluhu dlužník dluh uznává s účinky podle ustanovení [§ 2053 o. z.](#) svým faktickým jednáním (placením úroků z dlužné částky nebo plněním části dluhu), ledaže by pohledávka žalobce byla v době placení úroků nebo částečného plnění již promlčena. Zatímco uznání dluhu placením úroků není nijak podmíněno (dobrovolné zaplacení úroků z dlužné částky se bez dalšího považuje za uznání dluhu), částečné plnění musí být poskytnuto za takových okolností, že lze v konkrétním případě usuzovat na to, že jeho poskytnutím dlužník uznává i zbytek dluhu. Tak je tomu především v případě, kdy dlužník částečně plní dluh z povšechně známého závazkového vztahu, aniž by současně zpochybnil jeho (zbývající) výši (srov. ve vztahu k obdobné právní úpravě obsažené v ustanovení 407 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2013, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007 sp.

zn. [32 Odo 1251/2006](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2013 sp. zn. [23 Cdo 2441/2012](#) nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2006, sp. zn. [32 Odo 1115/2004](#)).

Uznání dluhu plní zajišťovací funkci tím, že zakládá právní domněnku existence dluhu v době uznání. Tím se ve sporu posiluje procesní pozice věřitele, neboť v něm nemusí dokazovat vznik dluhu, ani jeho trvání v době, kdy k uznání došlo. Důsledkem uznání závazku je tedy přesun důkazní povinnosti (důkazního břemene) z věřitele na dlužníka, na němž tak je, aby prokázal, že závazek nevznikl, zanikl či byl převeden na jiného. V rovině procesního práva vyvratitelná domněnka nachází svůj odraz v ustanovení [§ 133 o. s. ř.](#), které určuje, že pokud v řízení nevyšel najevo opak, platí za prokázanou skutečnost, pro kterou je v zákoně stanovena domněnka; pouhá, třeba i závažná pochybnost o tom, zda existuje skutečnost, které svědčí právní domněnka, tedy nestačí k tomu, aby tato skutečnost nebyla považována za prokázanou. Skutečnost, které svědčí vyvratitelná právní domněnka, není předmětem procesního dokazování, a nebyla-li v řízení domněnka existence uznaného závazku vyvrácena, soud musí mít podle [§ 133 o. s. ř.](#) skutečnost za prokázanou (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2000 sp. zn. [29 Cdo 2854/99](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2001 sp. zn. [29 Cdo 633/2000](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2003 sp. zn. [29 Odo 180/2003](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2004 sp. zn. [32 Odo 1160/2003](#) a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2012 sp. zn. [33 Cdo 2206/2010](#)). Uznání dluhu tedy není samostatným zavazovacím důvodem a existuje-li právní důvod plnění, není uznáním dluhu nahrazen (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2011 sp. zn. [33 Cdo 1368/2009](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2012 sp. zn. [28 Cdo 344/2012](#) a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2011 sp. zn. [33 Cdo 897/2010](#)).

Z uvedeného vyplývá, že uznání dluhu je v pracovněprávních vztazích právním jednáním (pracovněprávním jednáním), kterým se rozumí projev vůle směřující k právním následkům (vyvolávající právní následky spočívající zejména ve vzniku, změně, udržení nebo zániku práv a povinností), které jsou v právním jednání vyjádřeny nebo které plynou ze zákona (z pracovněprávních předpisů), dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran (srov. [§ 545 o. z.](#)). Není-li projev vůle sám o sobě jednoznačný, neboť z hlediska způsobu jeho vyjádření nelze dovodit, jaká vůle byla vyjádřena, popřípadě není-li zřejmý obsah projevu vůle, je třeba přistoupit k výkladu (interpretaci) projevu vůle.

Právní jednání se posuzuje podle svého obsahu ([§ 555 odst. 1 o. z.](#)). Každý projev vůle (výslovný nebo konkludentní) se vykládá podle úmyslu (záměru) jednatelů, jestliže druhá strana takový úmysl (záměr) poznala nebo o něm musela vědět; není-li možné zjistit úmysl (záměr) jednatelů, přisuzuje se jednatelům v projevu vůle takový úmysl (záměr), jaký by mu zpravidla příkládala (rozumí se v dobré víře a v souladu s dobrými mravy) osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen (srov. [§ 556 odst. 1 o. z.](#)). Kromě úmyslu (záměru) jednatelů (ve zjištěné nebo přisouzené podobě) se při výkladu projevu vůle přihlíží také k „praxi zavedené mezi stranami v právním styku“, k tomu, co projevu vůle předcházelo, a k tomu, jak strany daly následně najevo, jaký obsah a význam projevu vůle příkládají (srov. [§ 556 odst. 2 o. z.](#)). Byl-li při výslovném projevu vůle použit výraz, který sám o sobě připouští různý výklad, a nepodaří-li se výše uvedeným postupem vyjasnit projev vůle, měl by se podle ustanovení [§ 557 o. z.](#) vyložit „k tíži toho, kdo výrazu použil jako první“. Pro oblast pracovněprávních vztahů však z ustanovení [§ 18 zák. práce](#) vyplývá, že se použije „výklad pro zaměstnance nejpříznivější“ a že se tedy ustanovení [§ 557 o. z.](#) v pracovněprávních vztazích nepoužije; výraz, který připouští různý výklad, se proto ve smyslu ustanovení [§ 18 zák. práce](#) vyloží (z hlediska obsahu a významu právního jednání v pracovněprávních vztazích) způsobem, který je co nejpříznivější pro zaměstnance. Výklad projevu vůle může směřovat jen k objasnění jeho obsahu, tedy ke zjištění toho, co bylo skutečně projevováno. Pomocí výkladu projevu vůle nelze „nahrazovat“ nebo „doplňovat“ vůli, kterou zaměstnanec nebo zaměstnavatel (popřípadě jiný subjekt pracovněprávních vztahů) neměl nebo kterou sice měl, ale neprojevil ji. Výkladem projevu vůle není dovoleno ani měnit smysl jinak jasného pracovněprávního jednání (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2017 sp. zn. [21 Cdo 3480/2016](#) nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2017 sp. zn. [21 Cdo 5281/2016](#)).

Na rozdíl od právní úpravy v předchozím občanském zákoníku [zákoně č. [40/1964 Sb.](#), občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31. 12. 2013 (dále též „[obč. zák.](#)“)], podle níž bylo třeba právní úkony vyjádřené slovy vykládat nejenom podle jejich jazykového vyjádření, ale zejména též podle vůle toho, kdo právní úkon učinil, není-li tato vůle v rozporu s jazykovým projevem (srov. ustanovení [§ 35 odst. 2 obč. zák.](#)), a ve vztahu k níž dovolací soud ve své ustálené judikatuře dovodil, že podmínkou pro přihlídnutí k vůli účastníků je to, aby nebyla v rozporu s tím, co plyne z jazykového vyjádření úkonu (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 1998 sp. zn. [25 Cdo 1650/98](#), který byl uveřejněn v časopise Právní rozhledy, č. 7, roč. 1999, s. 386, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2002 sp. zn. [25 Cdo 1116/2001](#)), právní úprava v zákoně č. [89/2012 Sb.](#), občanský zákoník, účinném od 1. 1. 2014, opouští – jak vyplývá i z důvodové zprávy k tomuto zákonu – důraz na formální hledisko projevu, typický pro předchozí občanský zákoník (srov. zejména ustanovení [§ 35 odst. 2 obč. zák.](#)), a klade větší důraz na hledisko skutečné vůle jednatelů osob. Základním hlediskem pro výklad právního jednání je tedy podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 úmysl jednatelů (popřípadě – u vícestranných právních jednání – společný úmysl jednatelů stran), byl-li takový úmysl druhé straně (adresátovi projevu vůle) znám, anebo musela-li (musel-li) o něm vědět. Při zjišťování tohoto úmyslu je třeba vycházet z hledisek uvedených v ustanovení [§ 556 odst. 2 o. z.](#) a přihlídnout též k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání příkládají. Teprve v případě, že ani za použití uvedených výkladových pravidel nelze zjistit úmysl jednatelů, se uplatní objektivní metoda interpretace a projevu vůle se přisuzuje význam, jaký by mu zpravidla příkládala osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen (srov. již uvedený rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2017 sp. zn. [21 Cdo 5281/2016](#)).

V projednávané věci žalobce a žalovaný 1) dne 12. 2. 2015 uzavřeli dohodu o vyrovnání finančních závazků, podle které žalovaný 1) dluží žalobci „na nevyplacených mzdách za měsíce leden a únor 2015“ částku 48 000 Kč, a současně sjednali splátkový kalendář. Mezi účastníky není sporné, že tato dohoda obsahuje prohlášení žalovaného 1) o uznání dluhu, neshodili se však na tom, jaké konkrétní dluhy žalovaný 1) takto uznal. Zatímco podle skutkových tvrzení žalobce se uznání týká dluhu na mzdě za měsíce leden a únor 2015, náhradě mzdy za nevyčerpanou dovolenou a „sjednaném odstúpném“, podle skutkových tvrzení žalovaných byl takto uznán jen dluh na mzdě za měsíce leden a únor 2015, která však již byla žalobci zcela uhrazena. Za těchto okolností měly soudy přistoupit – jak vyplývá z výše uvedeného – k výkladu projevu vůle žalovaného 1) vyjádřeného v uvedené dohodě za účelem objasnění jeho obsahu podle pravidel vyplývajících z ustanovení [§ 555](#) a [§ 556 o. z.](#) a [§ 18 zák. práce](#), přičemž měly klást důraz na zjištění skutečné vůle žalovaného 1), kterou v projednávané věci projevili její jednatel R. K. Náležitě přitom měly vzít v úvahu, že v případě uznání více dluhů musí z písemného prohlášení dlužníka nebo jeho konkludentního jednání (částečného plnění dluhu) nepochybně vyplývat, které jednotlivé dluhy (co do důvodu i výše) uznává.

Odvolací soud uvedeným způsobem nepostupoval. Při výkladu projevu vůle žalovaného 1) v písemném prohlášení o

uznání dluhu přihlédl jen k výši dluhu vyjádřené v písemném textu a ke skutečnosti, že dohodu o vyrovnání finančních závazků, v níž je prohlášení obsaženo, žalobce a žalovaný 1) uzavřeli v souvislosti s rozvázáním jejich pracovního poměru, a v souvislosti s částečným plněním dluhu žalovaným 1) jen k samotné skutečnosti, že k částečnému plnění došlo, a k obsahu „emailové korespondence účastníků“, ve které žalovaný 1) „nezpochybnil svůj závazek vůči žalobci“. Postupoval tak, aniž by se při výkladu posuzovaného právního jednání pokusil zjistit, jaká byla skutečná vůle žalovaného 1), kterou projevil jednatel R. K. v písemném prohlášení, resp. která byla projevena při částečném plnění dluhu, a zda úmysl (záměr) jednajícího byl nebo musel být žalobci znám (například – za podmínek stanovených v § 213a a 213 b [o. s. ř.](#) – výslechem R. K. a žalobce, popřípadě provedením dalších důkazů navržených účastníky), a aniž by náležitě reflektoval výše uvedené odlišnosti pravidel výkladu projevu vůle vyplývajících z ustanovení [§ 555](#) a [§ 556 o. z.](#) od pravidel výkladu projevu vůle obsažených v zákoně č. [40/1964 Sb.](#), občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31. 12. 2013 (zejména v ustanovení [§ 35 odst. 2 obč. zák.](#)). Závěr odvolacího soudu, že „listinu označenou jako dohodu o vyrovnání finančních závazků ve spojení se splátkovým kalendářem uzavřeným téhož dne, v níž 1. žalovaný uznal svůj závazek vůči žalobci co do důvodu a výše, lze zcela oprávněně posoudit jako uznání dluhu ve smyslu ust. [§ 2053 o. z.](#) za použití § 4 zák. práce“ a že „také částečná plnění 1. žalovaného vůči žalobci, která následovala po uzavření dohody a splátkového kalendáře, ve spojení s emailovou korespondencí účastníků, lze posoudit jako uznání zbytku dluhu“, proto nemůže být správný. To už také proto, že odvolací soud se nevypořádal se shora uvedeným rozporem v tvrzeních účastníků, není-li výsledkem provedeného výkladu jeho skutkový závěr o důvodu a výši jednotlivých dluhů, které žalovaný 1) učinil předmětem svého písemného prohlášení a na které následně zčásti plnil; není-li uznání dluhu samostatným zavazovacím důvodem, nelze platné uznání dluhu dovozovat jen na základě skutkového závěru odvolacího soudu, že „došlo k uznání dlužné částky v celkové výši 48 000 Kč“.

Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v [§ 229 odst. 2 písm. a\) a b\)](#) a [§ 229 odst. 3 o. s. ř.](#), jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny ([§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.](#)).

Mezi základní náležitosti žaloby podle ustanovení [§ 79 odst. 1 věty první](#) a druhé [o. s. ř.](#) patří vylíčení rozhodujících skutečností, jež předpokládá, že žalobce vylíčí skutek (skutkový děj), na jehož základě uplatňuje svůj nárok, v takovém rozsahu, který umožňuje jeho jednoznačnou individualizaci. Musí tedy uvést alespoň takové rozhodující skutečnosti významné podle hmotného práva, kterými je předmět řízení vymezen po skutkové stránce. Neobsahuje-li žaloba rozhodující skutečnosti nebo jejich vylíčení je natolik neúplné, neurčité nebo nesrozumitelné, že nelze bez dalšího stanovit, jaký skutek má být předmětem řízení, jde o nedostatek náležitostí žaloby, jež brání jejímu věcnému projednání a pokračování v řízení (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2002, sp. zn. [21 Cdo 370/2002](#), uveřejněné pod č. 209 v časopise Soudní judikatura, roč. 2002, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2003 sp. zn. [25 Cdo 973/2002](#), uveřejněné pod č. 135 v časopise Soudní judikatura, roč. 2003).

V žalobním petitu (údaji o tom, čeho se žalobce domáhá), který rovněž představuje základní náležitost žaloby podle ustanovení [§ 79 odst. 1 věty první](#) a druhé [o. s. ř.](#), musí být vymezení práv a jim odpovídajících povinností provedeno přesně a srozumitelně, neboť soud nemůže účastníkům přiznat jiná práva a uložit jim jiné povinnosti, než jsou navrhovány. Požaduje-li žalobce peněžité plnění, musí být jasně a přesně udána peněžitá částka, kterou požaduje, a pokud navrhuje, aby bylo rozhodnuto o více peněžních nárocích se samostatným skutkovým základem, musí v žalobě uvést ohledně jednotlivých uplatněných nároků skutečnosti, kterými u těchto nároků vylíčí skutek (skutkový děj), a rovněž musí uvést peněžitou částku, kterou z titulu každého jednotlivého nároku požaduje zaplatit. Neučiní-li tak, nemůže soud jednat o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2003 sp. zn. [25 Cdo 1310/2003](#)).

Není-li uznání dluhu samostatným zavazovacím důvodem, nenahrazuje (nemůže nahrazovat) samotné uznání dluhu chybějící skutková tvrzení ve smyslu [§ 79 odst. 1 o. s. ř.](#) O skutkovém vymezení věci by se mohlo uvažovat, pokud by v uznání dluhu, na něž by bylo v žalobě odkázáno, byl dluh uznán co do konkrétních v něm uvedených důvodů. Předložené písemné prohlášení o uznání dluhu uplatněného žalobou by muselo obsahovat takové skutečnosti, kterými se vylíčí skutkový děj, na jehož základě žalobce uplatňuje svůj nárok, a to v takovém rozsahu, který umožňuje jeho jednoznačnou individualizaci (srov. odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2005 sp. zn. [32 Odo 1173/2004](#)). Je-li žalobou uplatněno více peněžních nároků se samostatným skutkovým základem, musí tyto skutečnosti z písemného prohlášení vyplývat ve vztahu ke každému jednotlivému nároku, a to včetně údajů o jejich výši.

V posuzovaném případě žaloba uvedené požadavky nesplňuje. Žalobce uplatnil více peněžních nároků se samostatným skutkovým základem (nárok na mzdu za měsíce leden a únor 2015, nárok na náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou a nárok na „sjednané odstupné“), aniž v žalobě uvedl peněžitou částku, kterou z titulu každého jednotlivého nároku požaduje, a nárok na náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou a nárok na „sjednané odstupné“ ani skutkově nevyomezil tak, aby je nebylo možné zaměnit s jiným nárokem (mimo údajů o pracovním poměru k nim žádné jiné skutečnosti nevedl). Uvedené nedostatky činí žalobu neprojednatelnou a představují vadu, která brání pokračování v řízení. Soud prvního stupně však žalobce postupem podle ustanovení [§ 43 o. s. ř.](#) k jejich odstranění nevedl. Jestliže potom odvolací soud nezjednal nápravu postupem podle ustanovení [§ 219a odst. 1 písm. a\)](#) a [§ 221 odst. 1 písm. a\) o. s. ř.](#), zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Protože napadený rozsudek odvolacího soudu není – jak vyplývá z výše uvedeného – správný a protože nejsou podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání nebo pro změnu rozhodnutí odvolacího soudu, Nejvyšší soud České republiky tento rozsudek zrušil ([§ 243e odst. 1 o. s. ř.](#)). Vzhledem k tomu, že důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí také na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 3 k dalšímu řízení ([§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.](#)).

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný; v novém rozhodnutí o věci rozhodne soud nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení ([§ 226 odst. 1 a § 243g odst. 1 část první věty za středníkem a věta druhá o. s. ř.](#)).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 19. 3. 2019

JUDr. Jiří Doležilek předseda senátu